

Формування елементів логічного мислення у дошкільників

Логічні операції мислення (аналіз, синтез, серіація, порівняння, абстрагування, класифікація, узагальнення).

- Аналіз - логічний прийом, метод дослідження, розкладання предмета на складові частини, кожна з яких потім окремо досліджується для того, щоб виділені елементи поєднати з до-помогою синтезу в ціле, збагачене новими знаннями.
- Аналіз передбачає виокремлення властивостей об'єкта, або виокремлення об'єкта з групи, або виокремлення групи об'єктів за конкретною властивістю. Спочатку дитина перевіряє наявність або відсутність обраної властивості в об'єкта (групи об'єктів), а потім об'єднує об'єкти у відповідні групи. Наприклад: живі-неживі, їстівні-неїстівні, кислі-солодкі тощо

Логічні операції мислення (аналіз, синтез, серіація, порівняння, абстрагування, класифікація, узагальнення).

- Синтез - логічний прийом, що передбачає поєднання в ціле окремих частин, властивостей на підставі збагачення знань у процесі аналізу.
- Завдання на формування вміння виокремлювати елементи (ознаки) об'єкта, а також їх об'єднання в ціле можна пропонувати наймолодшим дітям.
- Наприклад: принеси червоний м'яч, покажи велику ляльку, збери всі кубики тощо. У роботі також можна використовувати роздавальний матеріал (індивідуальний чи демонстраційний) із різноманітними завданнями на виконання аналізу та синтезу

Логічні операції мислення (аналіз, синтез, серіація, порівняння, абстрагування, класифікація, узагальнення).

- Серіація - побудова упорядкованих рядів за ступенем інтенсивності певної ознаки (розмір, колір, кількість елементів тощо) чи у певній послідовності.
- Класичний приклад серіації - мотрійки, рожева вежа М.Монтессорі.
- Завдання на серіацію найчастіше пов'язані з побудовою серіаційного ряду за розміром: за довжиною, висотою, шириною. Причому, можуть бути як однотипні предмети або один предмет різного кольору так і різні предмети. Залежно від обраної ознаки, предмети можуть змінювати своє положення

Логічні операції мислення (аналіз, синтез, серіація, порівняння, абстрагування, класифікація, узагальнення).

- Наприкінці дошкільного віку дитина може оволодіти такими вміннями, які необхідні для здійснення серіації:
 - а) знаходити закономірність розміщення об'єктів у ряд за однією ознакою;
 - б) упорядковувати об'єкти, розміщені в ряд, за принципом випадковості;
 - в) знаходити закономірність у розташуванні об'єктів, упорядкованих за двома чи більше ознаками

Логічні операції мислення (аналіз, синтез, серіація, порівняння, абстрагування, класифікація, узагальнення).

- Порівняння - логічний прийом розумових дій, що полягає у виявленні подібності та відмінностей між ознаками об'єктів (предметів, явищ, груп предметів).
- Під час навчання порівняння дитина оволодіває такими вміннями:
 - а) виділяти ознаки об'єкта на підставі зіставлення його з іншими об'єктами;
 - б) визначати спільні й відмінні ознаки порівнюваних об'єктів;
 - в) виокремлювати важливі й неважливі ознаки об'єкта

Логічні операції множення (аналіз, синтез, серіація, порівняння, абстрагування, класифікація, узагальнення).

- Абстрагування - уявне відхилення від несуттєвих властивостей, зв'язків, відношень і одночасне виділення, фіксування однієї чи кількох найбільш цікавих сторін.
- Наприклад: візьми зелений куб - дитині потрібно із множин виокремити всі куби, а після виокремити серед усіх кубів куб зеленого кольору (дві ознаки). При цьому розмір не беремо до уваги (куби великі та маленькі).
- Для виконання таких завдань обов'язково використовують наочність (геометричні фігури різні за розміром і кольором).

логічні операції множини (аналіз, синтез, серіація, порівняння, абстрагування, класифікація, узагальнення).

- Класифікація - це логічний прийом розумових дій, що передбачає розділення множини об'єктів на групи, класи за якоюсь ознакою, що виступає основою для класифікації.
- Залежно від того, що є основою. Наприклад: книга як предмет з паперу входить до групи виробів з паперу разом з газетою, зошитом тощо; як предмет для відпочинку може бути у групі разом з диваном; як навчальне приладдя об'єднується у групу з олівцем, ручкою; як предмет певної форми входить до групи прямокутних предметів тощо.

Логічні операції мислення (аналіз, синтез, серіація, порівняння, абстрагування, класифікація, узагальнення).

- Узагальнення - характеристика пізнавальних процесів, що полягає у виявленні та фіксації відносно стійких властивостей об'єктів Це процес розумового об'єднання в одну групу предметів і явищ за їх основними ознаками.
- Існує два типи узагальнення.
- Перший тип узагальнення полягає в дії порівняння. Порівнюючи об'єкти, людина знаходить, виокремлює й позначає словом їх зовнішньо однакові, загальні властивості, які можуть стати змістом поняття про цю групу або клас предметів. Таке узагальнення та поняття називаються емпіричними.
- Інший тип узагальнення здійснюється шляхом аналізу емпіричних даних про будь-який об'єкт з метою виокремлення суттєвих внутрішніх зв'язків, що визначають цей об'єкт як єдину систему.